

Wolfgang Schroeder: Az idősápolás munkaerőpiaci helyzete

Hans-Böckler-Stiftung

Study, Nr. 373, Dezember 2017 (256 p.)

Kulcsszavak: ápolás, idősápolás, foglalkoztatás, emberi erőforrás, munkaerőpiac, Németország

Forrás Internet-helye: https://www.boeckler.de/pdf/p_study_hbs_373.pdf ;
<https://www.boeckler.de/11145.htm?projekt=S-2013-652-2%20B> ;

2. 2. Az idősápolás munkaerőpiaca (44-50. p.)

2. 2. 2. Intézmények és létesítmények

Az ápolási intézmények privát, közhasznú, felekezeti és állami fenntartók szerint differenciálódnak. Az idősápolás területén a vállalkozói szereplők skálája a tulajdonos által irányított kisvállalkozástól a nagy ápolási konsernekig és közhasznú jóléti szövetségekig terjed.

Az ápolási otthonok és szolgálatok 53,5%-át privát fenntartók működtetik. A közhasznú társasági fenntartókhoz az intézmények 44,3%-a tartozik, miközben az állami fenntartók 3,2%-os piaci részesedéssel marginális szerepet töltenek be. Az ambuláns ápolási piacon a privát (intézmények 65,1%-a) és közhasznú társasági (33,5%) munkaadók osztoznak. Az állam itt még elenyészőbb szerepet játszik (1,4%). 1999-ben a privát szolgáltatókra még a privát ápolási szolgálatok 50,9%-a, a közhasznú társaságokra azok 47,2%-a jutott. Ebben a privát szereplők előretörése tükröződik az ápolásbiztosítás bevezetését követő időszakban. A privát szolgálatok általában kisebb méretűek, átlagosan 40 ápolásra szoruló személyt látnak el, a közhasznú társasági intézményeknél átlagosan 74, az állami fenntartású ápolási intézményeknél átlagosan 64 ápolásra szoruló személyt gondoznak.

A bentlakásos ápolási otthonok többségét közhasznú társaságok működtetik (53,0%), miközben a privát fenntartók aránya 42,2%, az államiaké 4,8%. A folyamat itt is a privát intézmények jelentőségének növekedését tükrözi: 1999-ben a privát ápolási otthonok aránya még 34,9%, a közhasznú társaságiaké 56,6% volt.

Az ambuláns területhez hasonlóan a privát fenntartók inkább kisebb intézményeket működtetnek, ahol átlagosan 56 ápolásra szoruló személyt látnak el. A közhasznú társaságok által fenntartott otthonokban átlagosan 67, az

államiakban átlagosan 79 ápolásra szoruló személy él. Az „ápolási otthonok piacának széttagoaltsága” abban is tükröződik, hogy olyan piacvezetők, mint a *Pro-Seniore* (16.968 hely) és a *Curanum AG* (13.046 hely) az összesen 903.000 bentlakásos intézményi ápolási hely mindössze 1,9, ill. 1,4%-ával rendelkeztek. A *Hans-Böckler-Stiftung Gazdasági és Társadalomtudományi Intézetének (Wirtschafts- und Sozialwissenschaftliches Institut – WSI in der Hans-Böckler-Stiftung) bérpolitikai projektje (Lohnspiegel)* szerint öt idősápoló és idősápoló-segéd közül négyen kevesebb mint 100 foglalkoztatottal rendelkező intézménynél működnek. Csak minden húszadik idősápoló dolgozik nagyobb, több mint 500 foglalkoztatottal rendelkező intézménynél. Az *Alkalmazott Gazdaságkutató Intézet (Institut für Angewandte Wirtschaftsforschung – IAW)* elemzése szerint az ambuláns ápolás területén a foglalkoztatottak átlagos létszáma 2009-ben 17 (keleti tartományok) és 23 (nyugati tartományok) között, a bentlakásos intézményi ápolás területén 43 (keleti tartományok) és 57 (nyugati tartományok) között mozgott.

2. 2. 4. A foglalkoztatottak száma

Az aktuális ápolási statisztika szerint az idősápolás munkaerőpiacán a foglalkoztatottak száma 2015 végén 1.086.758 volt. 1999-ben a foglalkoztatottak létszáma még 624.722 volt. A foglalkoztatottak megoszlása 2017-ben: 32,8% ambuláns szolgálatoknál, 67,2% bentlakásos intézményeknél. A foglalkoztatottak 85,3%-a nő, 65,4%-a részmunkaidős. A személyzet aránya az ambuláns ápolás területén minden vonatkozásban magasabb, mint a bentlakásos intézményi ápolásnál (nők aránya: 86,9%, ill. 84,9%; részmunkaidős: 69,4%, ill. 63,3%; szakképzettek: 47,3%, ill. 30,7%).

A bentlakásos intézményi ápolás területén a foglalkoztatottak heterogenitása 1999 és 2015 között fokozódott. Az idősápolói, betegápolói és gyermekápolói szakképzettséggel rendelkezők, valamint a segédápolók, ergo- és pszichoterapeuták mellett rendszeresen megjelennek olyan ápolók, akik többnyire rövidebb ideig működnek a bentlakásos intézményi ápolás területén. Igen magas a háztartásokban működő és a technikai foglalkoztatottak létszáma. A személyzet létszámának általános növekedésével szemben százalékosan csökken a „segédápolók” (-22,1%), valamint a „végzettséggel nem rendelkezők/képzési folyamatban résztvevők” (-20,3%) aránya.